

KROZ KLJUČANICU VEDRANE I VLADE BRUKETE MOŽDA NISMO TIPIČNA OBITELJ, ALI SMO ZADOVOLJNI SVOJIM ŽIVOTOM

Piše Svjetlana HRIBAR
Snimio Sergej DRECHSLER

Vedrana i Vlado Bruketa, vlasnici Male galerije i autori prvih originalnih riječkih suvenira, jedan su od zaštitnih znakova riječkog Starog grada. Ovo dvoje zaljubljenika u keramiku, otvorili su prije tridesetak godina prvu privatnu galeriju u zemlji, opredijelili se za izradu originalnih poklona i suvenira u keramici, nadaju se kako će jednog dana biti prepoznatljivi na tom polju. Planove za takvu djelatnost kovali su entuzijastično pohađajući Hammersmith School of Art u Londonu, gdje su se obreli nakon završenih studija likovne umjetnosti i jezika na Pedagoškom fakultetu u Rijeci.

U Engleskoj su svladali tehniku oblikovanja, pečenja i glaziranja gline, a upoznali se i s rakuom, koji je – pokazalo se to nakon povratka u Rijeku – ipak bio preuranjena ponuda na našem tržištu. Zadržali su se na izradi suvenira iz gline i na vlastitim proizvodima temeljili ponudu Male galerije. S tradicijom od gotovo trideset godina, ova poklon galerija održala se na nepopularnoj lokaciji zapuštenog i propadanju prepuštenog Staroga grada, preživjela izgradnju robnih kuća »Korzo«, »Varteks«, poslovne zgrade »Delte«, urušavanje, a potom i rekonstrukciju »Case Garbas«...

Danas se Mala galerija nalazi u inozemnim vodičima i brojni turisti svračaju u taj šarmantno uređeni kutak, zauređeni što prostor od svega 18 kvadrata ima tako značajno mjesto u njihovim knjižicama o gradu Rijeci.

Zaljubljenici u svoj grad

– Tek kad smo se pronašli na stranicama inozemnih vodiča, shvatili smo da naša djelatnost poprima dimenzije koje smo priželjkivali, kažu nam Vedrana i Vlado Bruketa, ponosni na imidž koji danas uživaju. – Ne znamo kad i tko je posjetio našu Malu galeriju, jer ljudi koji pišu vodiče ne predstavljaju se vlasnicima mjesta koja posjećuju, ali je činjenica da smo zapali za oko nekome znalcu, koji je našu ponudu suvenira i umjetničkih predmeta ručne izrade želio preporučiti svojim sunarodnjacima.

Kad smo sedamdesetih godina započinjali, kao dvoje entuzijasta i zaljubljenika u svoj grad – jer oboje smo odrasli u Rijeci, a umjetnička škola i znanja stečena u Londonu vratila su nas u domovinu iako smo mogli ostati i raditi u Engleskoj – željeli smo oživjeti riječke legende i kreirati originalni riječki suvenir, nešto po čemu će Rijeka biti prepoznatljiva na tržištu suvenira. Morate znati da je to bilo vrijeme drvenih roda i čaplji, a mi smo željeli osmisliti nešto autohtono. Na kraju smo shvatili da postoje dvije stvari koje je moguće pretvoriti u originalan riječki suvenir – torpedo i legendu o morionu. Mogao je to biti i gradski sat, crkva Svetoga Vida, ali takve i slične građevine imate i u drugim gradovima. Opredijelili smo se za »morion« kojeg smo promovirali u keramici – tri puta ga pečemo na 1000 stupnjeva, glaziramo i presvlačimo zlatnim listićima – tako da danas predstavlja i zanatski i idejno naš, k tomu vrlo kvalitetan, proizvod. Uz morione različitih veličina, prilažemo i legendu, priču koja obrazlaže zašto se »mori« smatraju riječkim suvenirima. Iako danas ima i onih koji nisu skloni podržati tog simpatičnog tamnoputog mladića s turbanom na glavi kao autohtoni suvenir našega grada, mi smo ponosni na svoj proizvod, koji se – to je očit – vrlo dopada i Riječanima i njihovim gostima.

Hlapi i Gita

Danas su Brukete i Mala galerija – sinonim za riječki suvenir. No, put do toga nije bio ni lak ni brz. Nakon povratka iz Londona, smjestili su se kao podstanari u prizemni stan•i• jedne ku•ice na Turni•u, da bi tu – u vlažnom i ne pretjerano zdravom prostoru za rad i podizanje djece – nastajali njihovi prvi radovi u keramici:

– Živjeli smo i radili na 30-tak kvadrata, dakle u sku•enom, ali duhovito opremljenom stan•i•u kojim je dominirala pe• za pe•enje keramike, govori Vedrana Bruketa. – Pe• je bila sklepana po sistemu »sam svoj majstor«, radila je 24 sata u danu, bez tajmera, na »principu budilice«. Svakoga sata, naime, budilica bi zvonila da nas podsjeti na temperaturu u pe•i. Radilo se danju i no•u, prijatelji koji su nas posje•ivali zvali su nas »šegrt Hlapi• i Gita«, ali nama se •inilo da je ostvarenje naših želja tu, na dohvat ruke i bili smo sretni. Godinu i pol nakon prve k•eri, Morane, rodila nam se Vilena, rasle su u tom okruženju kerami•kih suvenira i o•eva slikanja i modeliranja, tako da nije •udo što su obje danas potpuno sigurne da je Mala galerija i njihova budu•nost.

Morana je završila informati•ki smjer Talijanske gimnazije, ali je na maturi ipak prepoznala umjetni•ki zov u sebi: za radnju je uzela informati•ku obradu umjetni•kih portreta, na konkretnim primjerima Modiglianijevih portreta, a nakon mature upisala studij povijesti-umjetnosti u Padovi, gdje je danas apsolventica. Vilena je, pak, sklonost ka likovnosti u sebi prepoznala daleko ranije, pa je završila srednju školu za likovnu umjetnost i dizajn, a žao joj je što u Rijeci nema studija koji bi obrazovao likovnjake koji ne bi nužno morali biti pedagozi. Ona danas radi u obiteljskom ateljeu, najviše voli izra•ivati minijature u keramici, sklona je snažnom koloritu. Morana je, pak, iznenadila svoju obitelj modeliranjem aktova, iako svi koji poznaju Brukete niti jedan umjetni•ki izraz u toj obitelji ne smatraju iznena•enjem – roditelji i njihove k•erke, jednostavno, pripadaju kreativnom okruženju u kojem žive.

Na brodu nema romantike

Vlado Bruketa kaže da je život u umjetni•koj obitelji, koja k tomu u potpunosti ovisi o vlastitom proizvodu, kao život na brodu. Tijesno je kao na barci, danas s dvije odrasle k•eri još i više, pa svako malo netko »sko•i u more«. Kad se ohladi – eto ga natrag. Nije više »vo•a pobune«, šali se Vlado, a Vedrana dodaje: – Na brodu nema romantike! Vladina je rije• uvijek zadnja. Zna se tko je kapetan!

Možda zato Vlado slika brodove?

– Da, ali vjerujem da ste primijetili kako to nikada nisu tankeri ili veliki brodovi, odvra•a Vlado. Uvijek crtam barke, male, u raspadanju, ali koje ipak funkcioniraju... I one su slika našeg života u branši u kojoj nije bilo lako opstati...

Za razliku od država koje su stimulirale umjetni•ka zanimanja, kao na primjer Italija, u kojoj je porez na kerami•ke proizvode (koji se smatraju primarnom obradom zemlje) slovima i brojkom – nula, kod nas su se suveniri u keramici svrstavali u luksuznu robu i potpadali pod stopu od 90 posto! Kopali smo fizi•ki glinu, jer se ni materijal za keramiku nije mogao kupiti i nabaviti kod nas, modelirali i pekli naše proizvode, ali i pla•ali 90 posto poreza na svoju djelatnost... Kad smo dobili prostor u Starome gradu, bilo je to zapušteno okruženje koje smo samo u svojim snovima vidjeli kao prestižnu lokaciju. S prijateljem, rije•kim arhitektom, pokojnim Igorom Emilijem, razgovarali smo o revitalizaciji stare gradske jezgre i sadržajima koji bi trebali dominirati u tom dijelu Rijeke, ali sve je to bilo, dugi niz godina, potpuno utopijsko razmišljanje... Mi se ipak nismo ponašali kao da nas se naše susjedstvo ne ti•e: uporno smo podizali razinu ponude, nudili autohtoni rije•ki suvenir, a tijekom siromašnih i teških ratnih godina priredili ciklus od 15 izložbi, u namjeri da oplemenimo prostor staroga grada, kažu Vedrana i Vlado Bruketa.

Ženice zanosnih oblina

Iako danas inzistiramo na vlastitim proizvodima, dakle oslobodili smo se imperativa suvenira i gotovo sva ponuda u Maloj galeriji djelo je ruku naše obitelji – dio ponude •ine i slike živih i preminulih hrvatskih umjetnika. Ponovno u ime podizanja razine ponude i oplemenjivanja sredine u kojoj djelujemo. Tijekom godina, kod nas su se mogle pogledati i kupiti slike Slave Raškaj, Emanuela Crn•i•a, Gabrijela Jurki•a, Vilima Sve•njaka, Tomislava Krizmana i žao mi je što je kupovna mo• Rije•ana tako mala da rijetko navra•aju pogledati ponudu

slika, kaže Vedrana Bruketa. – Osobno sam jedan vikend ostala kod kuće kako bih se naužila ljepote jedne Crnočeve slike, za koju sam imala kupca i znala sam da će početkom tjedna zauvijek otići iz naše galerije... Ta mogućnost susreta s umjetničkim djelima, iako nisu u vašem trajnom vlasništvu – i to je užitek ovog posla...

Mala galerija godinama je bila poznata po svojim keramičkim lampama. Bili su to Riječanima omiljeni pokloni za rođendane, vjenčanja, a kako je keramika kvalitetna, još su godinama potom njihovi vlasnici svračali po novu ponudu sjenila... Danas Brukete ponovno izrađuju lampe – to je Vedranina djelatnost, ali njena prava ljubav su ženske figurice, iz pešene gline, šarmantnih, zanosnih oblika i oblina...

– Radila sam te ženice i baš uživala u njihovom modeliranju. Napravila sam seriju i stala. Ali nisam odustala. Modeliranje ženskih figurica moja su opsesija i noću sanjam njihove najrazličitije oblike... Možda se i ne bih usudila baviti ovim poslom, da nemam podršku u obitelji. Podršku i kritiku. Jer, tako je to kad je četvero ljudi u istome poslu. Kad netko od nas u ateljeu izradi nešto s čime je zadovoljan, donese to kući, probudi one koji spavaju (jer u pravilu se takvi naši susreti događaju noću) i onda svi diskutiramo o tome. Nije lako staviti svoj rad pred tri para kritičnih očiju, ali kad se svi složimo – to je i neizmjerena sreća. Gotovo da i nema granične linije između privatnog i profesionalnog. Sve je to naš život...

Izvanserijska obitelj

A u stvarnom privatnom življenju? Kako ste uredili svoj prostor?

– Ima nekoliko umjetnika kojima sam sklona, koji su mi bliski po načinu razmišljanja i njihovim radovima nastojim ukrasiti naš dom, kaže Vedrana. – Ne dolaze u obzir tamni i depresivni tonovi, želim vedre i optimistične slike jer se u svom domu želim osjećati neopterećeno. Ležerno. Vjerujem da bi se sa mnom složili mnogi, da dijelim ukus brojnih riječkih familija.

Ipak, mora se priznati da Brukete nisu »serijska« obitelj. Kod nas je, naime, rijetka praksa nastavljanja malih obiteljskih poslova, pogotovo kad se tome dometne prostor od 18 kvadrata Male galerije na koji su 30 godina upućeni.

Osjećate li se klaustrofobno?

– Pa, kako se uzme. Nedaleko od galerije, nakon 20 godina uporna vlastita rada, Vlado je uredio atelje u kojem smo četvero radimo. Tu svatko ima svoj kutak, a u prodajnom prostoru se izmjenjujemo. Ipak smo pet dana u tjednu potpuno upućeni jedni na druge i zato su dani vikenda u našoj obitelji posve atipični. Dok se druge familije o vikendima okupljaju, mi se raspršimo. Djeca se druže sa svojim društvom, a mi nastojimo izbjegavati profesionalne obaveze i raditi sve ono što ne radimo preko radnoga tjedna. Možda nismo tipična obitelj, ali smo zadovoljni svojim životom i nastojimo uživati u njemu.

© Copyright 2002 NOVI LIST d.d. Sva prava pridržana.

Engine design by

NetCom